

DOI: <https://doi.org/10.15407/ingedu2019.52.295>

УДК 339.924

JEL: F 33, N 24

Корніяка О.В., кандидат економічних наук,
науковий співробітник відділу економічної історії
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
e-mail: korniyaka@ukr.net

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В КОНТЕКСТІ ВКЛЮЧЕННЯ УКРАЇНИ ДО СВІТОВОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ

Статтю присвячено аналізу історії економічної співпраці України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями в контексті розвитку інтеграційних процесів щодо включення економіки країни до світової господарської системи. Досліджено питання співпраці Української держави з Міжнародним валютним фондом, групою Світового банку, Європейським банком реконструкції та розвитку у напрямку фінансово-кредитного забезпечення реформування державного, муніципального та приватного секторів економіки. На основі аналізу обсягів та цільового призначення фінансово-кредитних ресурсів, виділених Міжнародними фінансовими організаціями, визначено чинники, що унеможливають ефективну співпрацю з Міжнародними фінансовими організаціями, та загрожують прагненню подальшої інтеграції української економіки до світової господарської системи. Серед основних негативних чинників визначено: політичну неузгодженість та неусвідомленість важливості і необхідності співпраці України з Міжнародними фінансовими організаціями; неефективну роботу фахівців та службовців, залучених до процесу розроблення та виконання Проєктів та Програм співпраці з Міжнародними фінансовими організаціями; забюрократизованість у питаннях затвердження Проєктів та Програм співпраці з Міжнародними фінансовими організаціями; високий рівень зловживань та непрозорості використання кредитних коштів Міжнародних фінансових організацій; низькі темпи реалізації Планів та Програм реформування економіки України, з урахуванням вимог Міжнародних фінансових організацій як однієї з основних складових надання фінансово-кредитної допомо-

ги. Дослідження впливу міжнародного співробітництва у сфері грошово-кредитних відносин на процес модернізації України та її інтеграції у світову господарську систему дали змогу стверджувати, що співпраця української держави з Міжнародними фінансовими організаціями стала ключовим чинником активізації інтеграційних та модернізаційних процесів.

Ключові слова: інтеграція, міжнародні кредитні відносини, міжнародні фінансово-кредитні організації, світове господарство, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку.

Korniyaka O.

THE ROLE OF ECONOMIC COOPERATION WITH INTERNATIONAL FINANCE-CREDIT ORGANIZATIONS IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S INCLUSION IN THE WORLD ECONOMIC SYSTEM

The article is devoted to the analysis of the history of economic cooperation with the international financial and credit organizations in the context of the development of integration processes regarding the inclusion of the Ukraine's economy to the world economic system. The issues of cooperation of the Ukrainian state with the International Monetary Fund, the World Bank Group, the European Bank for Reconstruction and Development in the direction of financial and credit support for the reform of the public, municipal and private sectors of the economy are investigated. The factors that prevent effective cooperation with the International Financial Organizations are identified and threaten the desire for further integration of the Ukrainian economy into the world economic system, based on the analysis of the amount and purpose of financial and credit resources allocated by the International Financial Organizations. The main negative factors are: political incoherence and lack of awareness of the importance and necessity of Ukraine's cooperation with International Financial Organizations; ineffective work of specialists and employees that involved in the process of developing and implementing projects and programs of Ukraine's cooperation with International Financial Organizations; bureaucracy in the approval of Projects and Cooperation Programs with International Financial Institutions; high level of abuse and opacity of the use of credit facilities of International Financial Institutions; low rates of implementation of Ukraine's Economy Reform Plans and Programs, taking into account the requirements of International Financial Institutions as one of the main components of

providing financial and credit assistance. Studies of the impact of international cooperation in the sphere of monetary relations on the process of modernization of Ukraine and its integration into the world economic system have shown that the cooperation of the Ukrainian state with the International Financial Organizations has become a key factor in intensifying integration and modernization processes.

Keywords: *integration, international credit relations, international financial and credit organizations, world economy, International monetary fund, World Bank, European Bank for Reconstruction and Development.*

Постановка проблеми. Основною тенденцією розвитку сучасної світової економічної системи є глобалізація, що характеризується формуванням високого рівня взаємозв'язків та взаємозалежності національних економік. У такій ситуації для української держави ключовим завданням постає формування власної політики та стратегії в сфері інтеграції до світового господарства, заснованої на глибокому вивченні особливостей та тенденцій світових інтеграційних процесів та засобів їх поширення. Зокрема, важливого значення набуває дослідження питання економічної співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. Ефективність такої співпраці є запорукою здійснення реформування основних напрямків суспільно-економічного життя українського суспільства на основі європейських принципів, особливо, враховуючи ситуацію неспроможності фінансового забезпечення власними ресурсами подолання трансформаційної кризи та забезпечення прогресивних змін на основі ендегенного розвитку в умовах посилення зовнішніх та внутрішніх викликів для української держави та суспільства.

Аналіз досліджень та публікацій. Різні аспекти проблематики економічної співпраці України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями знайшли своє відображення у працях українських вчених, а саме В. Гейця, Ю. Галіцейської, Н. Клуно, В. Колосової, С. Мариніної, С. Мицюка, Н. Скоробогатової, М. Скрипниченко, О. Смагло, І. Фурман та ін. Проте додаткового дослідження потребує визначення ролі цієї співпраці у процесах міжнародної економічної інтеграції України.

Отже, **метою дослідження** є аналіз інституційних умов і форм економічної співпраці України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями та оцінка її значення й ролі в контексті включення України до світової господарської системи.

Виклад основного матеріалу. Сучасна українська практика залучення фінансово-кредитних ресурсів шляхом співпраці з Міжнародними фінансовими організаціями розпочалася фактично з перших років державної незалежності. На момент розпаду СРСР, враховуючи угоди щодо «нульового варіанту» розподілу союзних пасивів та активів, Україна не успадкувала зовнішніх боргових зобов'язань. Проте, стан фінансової системи характеризувався хронічним бюджетним дефіцитом, гіперінфляцією та постійною грошовою емісією, істотною залежністю енергетичного сектору країни від імпортованих ресурсів та значною заборгованістю за енергоносії з боку державного та приватного секторів. Також, через розрив господарських зв'язків між підприємствами колишніх союзних республік, спостерігалось суттєве падіння виробництва основних бюджетонаповнюючих галузей та, як наслідок, суттєве скорочення бюджетних надходжень, що мало своїм результатом вагоме недофінансування соціальної сфери, значні борги по виплаті заробітної плати тощо.

За таких фінансово-економічних умов розпочалася співпраця України з Міжнародними фінансовими організаціями та відбувалося формування засад Державної політики у цій сфері. Зокрема, у 1992 р. відповідно до Закону України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» українська держава стала членом Міжнародного валютного фонду (МВФ) та увійшла до структури Світового банку, до складу якого входять Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Багатостороннє агентство гарантування інвестицій, Міжнародний центр урегулювання інвестиційних спорів [1]. У тому ж 1992 р., відповідно до Указу Президента «Про членство України в Європейському банку реконструкції та розвитку» Україна стала членом і цієї Міжнародної фінансової організації [2].

Таким чином, з перших років незалежності сформувалися правові засади співпраці України з Міжнародними фінансовими організаціями, що стало запорукою подальшої ефективної взаємодії в напрямі залучення іноземних фінансово-кредитних ресурсів та інтеграції національної економіки до світової економічної системи. Зокрема, на думку В. Колосової, саме співпраця з Міжнародними фінансовими організаціями, такими як МВФ, свідчить

про «прагнення швидше інтегруватись у світове господарство та сподівання на отримання країною консультативної та фінансової допомоги для подолання наслідків криз і досягнення економічного розвитку» [8, с. 62]. Сьогодні членами МВФ є 189 країн-учасниць та, згідно офіційних джерел, основними завданням фонду є «зміцнення глобального валютного співробітництва, сприяння міжнародній торгівлі, сприяння високому рівню зайнятості та стійкому економічному зростанню, тощо» [5].

Практична співпраця України з МВФ відбувається з 1994 р. у рамках реалізації спільних програм з фондом, зокрема: STF (системної трансформаційної позики), «Stand-By» (стабілізаційної позики), Механізму розширеного фінансування (позики на підтримку розвитку), попереджувального «Stand-By» [13]. Фінансові та технічні ресурси, надані фондом в рамках співпраці з Україною, використовуються для впровадження заходів щодо досягнення макроекономічної стабілізації та створення засад для проведення економічного реформування [10].

Перша програма фінансової допомоги Україні від МВФ реалізовувалася у період 1994–1995 рр. у рамках STF (системної трансформаційної позики) в розмірі 498,7 млн СПЗ (Спеціальні права запозичення), – що відповідало 763,1 млн дол США [10]. Згідно договору, цільовим призначенням фінансово-кредитних ресурсів була підтримка платіжного балансу України. Проте, враховуючи недотримання українською стороною умов договору, кредитування за цією трансформаційною позикою було призупинене достроково.

Наступним кроком щодо надання фінансової допомоги Україні з боку МВФ було співробітництво у період 1995–1998 рр. у рамках трьох річних програм «Stand-By» (стабілізаційних позик), за якими українська сторона отримала кредитування на загальну суму 1318,2 млн СПЗ, що відповідало 1935 млн дол США [10]. Відповідно до домовленостей, кредитування надавалося для підтримки курсу національної валюти та фінансування дефіциту платіжного балансу. За цією позикою всі передбачені кредитні ресурси українською стороною було вичерпано у повному обсязі. Також необхідно зазначити, що співпраця з МВФ у цей період була важливим засобом підтримки запровадження та подальшого функціонування української грошової одиниці – гривні. Зокрема, на думку Н. Клуно, саме співпраця з МВФ відіграла ключову роль у про-

цесі здобуття українською державою власної грошової одиниці [7, с. 35].

Наступним етапом співпраці України та МВФ стало укладання кредитного договору за програмою «Extended Fund Facility» (механізму розширеного фінансування), за якою у період 1998–2002 рр. українській стороні було надано 1193 млн СПЗ, або 1591 млн дол США, із запланованих 2600 млн дол США, що спрямовувалися на поповнення валютних резервів Національного Банку України [10]. Кредитування за цією програмою було достроково призупинено на основі негативних відгуків спостерігачів МВФ щодо недотримання українською стороною умов угоди.

У наступний період 2002–2008 рр. співпраця України з МВФ відбувалася у декількох напрямках. По-перше, в рамках програми попереджувального «Stand-By», за якою українській стороні надавалася можливість отримання зарезервованого кредиту в розмірі 411,6 млн СПЗ, у випадку погіршення показників платіжного балансу та валютних резервів (враховуючи недотримання українською стороною умов виконання програми, співпрацю за нею припинено у 2005 р.). По-друге, в рамках надання технічної допомоги щодо «узгодження головних параметрів макроекономічної політики з тенденціями та прогнозами розвитку світової кон'юнктури, з динамікою і напрямками світових фінансових та інвестиційних потоків та поглиблення координації у сфері валютної політики» [10]. Програма технічної допомоги була виконана у повному обсязі.

Враховуючи розгортання світової економічної кризи та її негативний вплив на економіку України, у 2008 р. Урядом було подано заявку на продовження співпраці з МВФ на основі затвердження нової програми допомоги «Stand-By». Згідно цієї дворічної програми українська держава отримала кредитування в розмірі 11 млрд СПЗ, близько 16 млрд дол США, з яких 4,4 млрд дол США було терміново зараховано до золотовалютних резервів НБУ, ще три транші загальним обсягом 10,6 млрд дол США у більшій частині спрямовано до Державного бюджету України [10]. У 2010 р. Радою директорів МВФ було прийнято рішення про скасування програми допомоги «Stand-By» від 2008 р. разом із скасуванням виплати невикористаної запланованої допомоги за цією угодою, та ухвалення нової 2,5 річної програми «Stand-By» обсягом 10 млрд СПЗ, або 15,1 млрд дол США. В рамках цієї програми було отримано тільки два транші загальним обсягом близько

3,4 млрд дол США, 2 млрд дол США з яких спрямовано на підтримку Державного бюджету України. Подальше співробітництво в рамках цієї програми було скасовано внаслідок не виконання Урядом України умов угоди.

Після Революції Гідності, важливим кроком у напрямку інтеграції економіки України до світової господарської системи стало поновлення співпраці з МВФ. Так, у 2014 р., на основі звернення нового Уряду України [3], Радою Директорів МВФ прийнято рішення про відновлення співпраці та надання нової позики за програмою допомоги «Stand-By» у розмірі 10,976 млрд СПЗ, близько 16,5 млрд дол США. За цією програмою Україна отримала два транші загальним обсягом біля 4,5 млрд дол США [9, с. 139]. Далі, враховуючи стрімке розгортання кризових явищ в українській економіці внаслідок російської агресії та істотну зміну макроекономічних показників, навесні 2015 р. Радою Директорів МВФ було прийнято рішення про зміну програми «Stand-By» на чотирирічну програму «Extended Fund Facility» (механізму розширеного фінансування). За цією програмою у 2015 р. українською стороною було отримано два транші, а саме: 3,1 млрд дол США – одразу після укладання договору, та згодом 1,3 млрд дол США – для поповнення резервів НБУ. Умови програми «Extended Fund Facility» переглядалися ще декілька разів, зокрема восени 2016 р., та навесні 2017 р., за якими Радою Директорів МВФ ухвалено спрямування двох траншів обсягом по 1 млрд дол США на поповнення резервів Національного Банку України [10].

У 2018 р., враховуючи необхідність подальшого реформування економіки України, було досягнуто домовленості з МВФ на продовження співпраці у напрямку надання фінансово-кредитної допомоги. Зокрема, затверджено надання кредитних ресурсів в рамках чотирнадцятимісячної програми «Stand-By» обсягом 3,9 млрд дол США для здійснення заходів щодо «збереження фіскальної консолідації та зменшення інфляції, а також на реформи, спрямовані на зміцнення податкового адміністрування, фінансового та енергетичного секторів» [10]. У грудні 2018 р. за цією програмою Україна отримала перший транш обсягом близько 1,38 млрд дол США.

Таким чином, про важливість співпраці України з Міжнародним Валютним Фондом можуть свідчити обсяги кредитування, отримані українською економікою. За всю історію співробітництва з МВФ Україна отримала фінансову допомогу обсягом

22410,76 млн СПЗ, що дорівнює приблизно 32900 млн дол США. Цільовим призначенням цих фінансово-кредитних ресурсів була підтримка макроекономічної стабільності української економіки, поповнення золотовалютних резервів Національного Банку України, підтримка курсу національної валюти та фінансування дефіциту платіжного балансу, фінансування видатків Державного бюджету України тощо.

У контексті включення економіки України до світової господарської системи важливою є також співпраця з групою Світового банку. Світовий банк є другою після МВФ міжнародною фінансовою організацією за обсягами фінансово-кредитної допомоги Україні, ресурси якої спрямовувалися на «здійснення інституційного та структурного реформування, підтримку державного бюджету, підготовку та реалізацію довгострокових інвестиційних проєктів», що відповідають та забезпечують пріоритетні напрями економічного розвитку України [12]. Співпраця зі Світовим банком відбувалася в рамках двох Стратегій партнерства з Україною на 2012–2016 рр., та 2017–2021 рр. Їх головною метою була реалізація програми економічних реформ для сприяння сталому та комплексному відновленню національної економіки та інтеграції з ЄС. Зокрема, у період 2014–2016 рр. українська сторона отримала фінансову допомогу в розмірі 4,435 млрд дол, кошти якої було розподілено за цільовими програмами таким чином: більше 1 млрд дол спрямовано на фінансування програм соціально-економічного розвитку та посилення матеріально-технічної бази, близько 700 млн дол – на модернізацію системи водопостачання міст (Києва, Черкас, Житомира, Тернополя, Харкова, Краматорська та ін.) та на заходи щодо підвищення енергоефективності в секторі централізованого водопостачання (у Харківській, Херсонській, Миколаївській, Дніпропетровській, Чернігівській областях), 200 млн дол – на допомогу малозабезпеченим сім'ям, та 2 млрд дол спрямовано до банківського сектору з метою його стабілізації та зміцнення національної валюти [9, с. 139]. Навесні 2014 р. за пропозицією Світового банку Україні було надано програму із серії позик (дві позики обсягом по 500 млн дол) від Міжнародного Банку Реконструкції та Розвитку, спрямовану на реформування фінансового сектору, що передбачало: проведення діагностики банків України, заходи щодо посилення фінансової спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, питання регулювання та нагляду в банківському секторі [12].

Серед основних напрямів стратегічного партнерства України зі Світовим банком у 2017–2021 рр. було визначено такі: «реформа державного управління та управління державними фінансами; антикорупційна діяльність; управління найбільшими фіскальними ризиками та покращення управління державними інвестиціями; зміцнення фінансового сектору; поліпшення інфраструктури; створення рівноправного партнерства у приватному секторі; проведення земельної реформи; реформування системи охорони здоров'я; приватизація; ефективне, результативне та комплексне надання послуг; соціальна допомога; цільова допомога постраждалим від конфлікту на Сході країни громадам», тощо [14, с. 115].

На даний час у процесі реалізації знаходиться Проект «Зміцнення управління державними ресурсами», що реалізується в рамках програми ЄС з реформування державного управління та фінансів та адмініструється Світовим банком. Основні завдання цього проекту такі: підтримка реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки та визначення майбутніх інвестицій у інформаційні та комунікаційні технології для системи управління державними фінансами шляхом проведення аудиту, підтримки у модернізації програмного забезпечення для бюджетного планування з метою впровадження середньострокового бюджетного планування, підтримки в модернізації наявного обладнання інформаційних та комунікаційних технологій для забезпечення безперервності функціонування систем у Мінфіні, зміцнення спроможностей ІКТ-систем для забезпечення своєчасного обміну інформацією, необхідного для управління грошовими коштами та прогнозування [11]. Цей проект складається з двох частин, зокрема: «Зміцнення управління людськими ресурсами на державній службі» та «Підтримка реалізації Стратегії управління державними фінансами». Міністерство фінансів України відповідає за впровадження другої частини проекту, на що з резервів Світового банку виділено 1 310 529 дол США, що передбачає здійснення наступних заходів: аудиту інформаційних і комунікаційних технологій, оновлення модулю бюджетного планування, підтримку ІТ потреб, модернізацію системи Міністерства для полегшення прогнозування інформації щодо руху грошових коштів, створення інституційного потенціалу [11].

Загалом, за роки співпраці Світовий банк затвердив надання Україні 50 позик загальним обсягом 10,1 млрд дол США, з яких українською стороною отримано 7,4 млрд дол США, що більшою мірою були направлені на реалізацію програм структурних перетворень, реформування фінансового сектору, подальшого розвитку банківської системи [13].

У контексті інтеграції вітчизняної економіки до світової господарської системи, серед Міжнародних фінансових організацій важливим стратегічним партнером України є також Європейський Банк Реконструкції та Розвитку (European Bank for Reconstruction and Development), основними напрямками діяльності якого є: «підтримка економічного розвитку і реконструкції країн Центральної та Східної Європи з метою сприяння переходу їх до відкритої ринкової економіки і приватного підприємництва; підтримка країн-отримувачів допомоги в проведенні структурних економічних реформ, сприяння інвестиціям у виробництво, а також у сферу послуг і фінансовий сектор, та пов'язану з ним інфраструктуру; стимулювання ключових і економічно обґрунтованих проектів, надання технічної допомоги для підготовки, фінансування і реалізації проектів, тощо» [6]. Серед ключових проектів у державному та муніципальному секторах, що реалізуються в Україні за рахунок фінансуються ЄБРР, можна виділити такі: будівництво «Укравтодором» Паневропейського коридору (з відповідним паралельним фінансуванням за рахунок Європейського Інвестиційного Банку); розширення Програми сприяння торгівлі (Trade Facilitation Programme), яка дає можливість українським банківським установам підтверджувати через ЄБРР відповідні торгівельні документарні інструменти; проект модернізації газокompресорних станцій на трубопроводі Уренгой-Помари-Ужгород (з паралельним фінансуванням за рахунок Європейського Інвестиційного Банку); низка проектів у галузі комунального господарства та енергозбереження за програмою Східно-європейського партнерства з енергоефективності та навколишнього середовища («Eastern Europe Energy Efficiency and Environment Partnership») [13]. Станом на 1 грудня 2019 р. сукупний обсяг фінансування виділеного Європейським Банком Реконструкції та Розвитку в Україні становив 14,588 млрд євро, в рамках 447 проектів, 47% з яких – це проекти кредитування приватного сектору. Поряд із цим, на даний час на стадії реалізації знаходяться проекти загальним обсягом фінансування у 4,416 млрд євро [4].

Висновки. Упродовж досліджуваного періоду співпрацю України з міжнародними фінансовими організаціями щодо надання фінансово-кредитної допомоги на умовах глибокого реформування провідних галузей економіки та системи державного управління визначено важливим чинником активізації інтеграційних процесів включення української економіки до світової господарської системи. Така співпраця надала можливість залучення фінансово-кредитних ресурсів відносно невисокої вартості для реалізації проектів реформування та великовитратних проектів у державному, комунальному, та приватному секторах економіки.

Встановлено наявність низки негативних чинників, що унеможливають ефективну співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями чим ставлять під загрозу інтеграційні прагнення щодо включення української економіки до світової господарської системи, зокрема:

- політична неузгодженість та неусвідомленість важливості і необхідності співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями;
- неефективна робота фахівців та службовців, залучених до процесу розроблення та виконання Проектів та Програм співпраці з Міжнародними фінансовими організаціями;
- забюрократизованість у питаннях затвердження Проектів та Програм співпраці з Міжнародними фінансовими організаціями;
- високий рівень зловживань та непрозорості використання кредитних коштів Міжнародних фінансових організацій;
- низькі темпи здійснення Планів та Програм реформування економіки України, відповідно до вимог Міжнародних фінансових організацій як однієї з основних складових надання фінансово-кредитної допомоги.

1. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій: Закон України від 03.06.1992. № 2402-XII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2402-12> (дата звернення: 29.11.2019).
2. Про членство України в Європейському банку реконструкції та розвитку: Указ Президента від 04.07.1992. № 379/92. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/379/92> (дата звернення: 29.11.2019).

3. Про схвалення проекту Листа про наміри Уряду України і Національного банку України до Міжнародного валютного фонду та проекту Меморандуму про економічну та фінансову політику: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2014 р. № 730-р. Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/730-2014-%D1%80> (дата звернення: 29.11.2019).
4. European Bank for Reconstruction and Development. URL: <https://www.ebrd.com/ukraine.html> (Last accessed: 29.11.2019).
5. International Monetary Fund. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/About> (Last accessed: 29.11.2019).
6. Європейський Банк Реконструкції та Розвитку. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/ebrr> (дата звернення: 29.11.2019).
7. Клунко Н.С. Преимущества и недостатки сотрудничества МВФ и Украины: влияние траншей на внешний долг страны. *Интернаука*. 2018. № 4. С. 32–39.
8. Колосова В.П. Вплив міжнародних фінансових організацій на економічний розвиток країни: питання теорії. *Економіка України*. 2016. № 12. С. 61–71.
9. Миргород-Карпова В.В. Особливості співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями та перспективи прийняття Закону України Про міжнародні фінанси в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2018/37.pdf (дата звернення: 29.11.2019).
10. Міжнародний Валютний Фонд. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mvf> (дата звернення: 29.11.2019).
11. Проект зміцнення управління державними ресурсами. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/proekt-zmicnennja-upravlinnja-derzhavnimi-resursami> (дата звернення: 29.11.2019).
12. Світовий банк. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/svitovij-bank> (дата звернення: 29.11.2019).
13. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/ifo-projects> (дата звернення: 29.11.2019).
14. Терещенко Г.М., Капленко О.І., Северіна Х.І. Проблеми та перспективи залучення ресурсів Міжнародних фінансових організацій. *Наукові праці НДФІ*. Київ, 2017. № 3. С. 111–119.

References

1. On Ukraine's accession to the International Monetary Fund, International Bank for Reconstruction and Development, International Finance Corporation, International Development Association and Multilateral Investment Guarantee Agency: Law of Ukraine of 03.06.1992. No. 2402-XII. Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2402-12> [in Ukrainian].
2. About Ukraine's membership in the European Bank for Reconstruction and Development: Presidential Decree of 04.07.1992. No. 379/92. Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/379/92> [in Ukrainian].
3. On approval of the Draft Letter of Intent of the Government of Ukraine and the National Bank of Ukraine to the International Monetary Fund and the draft Memorandum on Economic and Financial Policy: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 18, 2014. No. 730-p. Cabinet of Ministers of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/730-2014-%D1%80> [in Ukrainian].
4. European Bank for Reconstruction and Development. European Bank for Reconstruction and Development. Retrieved from <https://www.ebrd.com/ukraine.html>.
5. International Monetary Fund. International Monetary Fund. Retrieved from <https://www.imf.org/en/About>.
6. European Bank for Reconstruction and Development. Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://www.mof.gov.ua/uk/ebrr> [in Ukrainian].
7. Klunko, N.S. (2018). Advantages and disadvantages of cooperation between the IMF and Ukraine: the impact of tranches on the country's external debt. *International scientific journal Internauka – Inter Science*, 4, 32-39 [in Russian].
8. Kolosova, V.P. (2016). The impact of international financial institutions on the economic development of the country: a theory question. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 12, 61-71 [in Ukrainian].
9. Myrgorod-Karpova, V.V. (2018). Features of cooperation of Ukraine with international financial organizations and prospects of adoption of the Law of Ukraine On International Finance in Ukraine. *Electronne naukove fahove vydannia Urydychnii naukovii electronnii jurnal – Electronic scientific professional publication Juridical scientific electronic journal*, 2. Retrieved from http://www.lsej.org.ua/2_2018/37.pdf [in Ukrainian].

10. The International Monetary Fund. Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://www.mof.gov.ua/uk/mvf> [in Ukrainian].
11. Strengthening Public Resources Management Project. Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://www.mof.gov.ua/uk/proekt-zmicnennja-upravlinnja-derzhavnimi-resursami> [in Ukrainian].
12. The World Bank. Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from <https://www.mof.gov.ua/uk/svitovij-bank> [in Ukrainian].
13. Ukraine's cooperation with international financial institutions. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Retrieved from <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/ifo-projects> [in Ukrainian].
14. Tereshchenko, G.M., Kaplenko, O.I., Severina, H.I. (2017). Challenges and prospects for attracting the resources of International Financial Institutions. *Naukovi pratsi NDFI – Scientific works of the SRFI*, 3, 111-119. doi: <https://doi.org/10.33763/npndfi2017.03.111> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17 жовтня 2019 р.